

Ammattiliitto Pron lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi (VM088:00/2024)

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Hallituksen esitys makeisten ja suklaatuotteiden arvonlisäverokannan muuttamisesta 14 prosentista 25,5 prosenttiin aiheuttaa epävarmuustekijöitä, jotka koskettavat tuotteiden myyjiä, kuluttajia, elintarvikealaa laajemmin sekä erityisesti elintarviketeollisuutta ja siellä työskenteleviä toimihenkilöitä.

Erilainen verokohtelu tuotteiden tai tuoteryhmien välillä on jo aiempien kokemusten mukaisesti osoittanut sen, että se voi ohjata kulutusta korvaaviin pienemmän verotuksen tuotteisiin tai ohjata valitsemaan halvemman tuotevaihtoehdon samasta tuoteryhmästä, jotka tyypillisesti ovat tuontituotteita.

Esityksessä on jo suoraan todettu, että tällä muutoksella ei nähdä olevan terveysvaikutuksia, joten voi vain kysyä, mitä varten tätä on ylipäätään lähdetty esittämään. Veromuutoksen tuottojen kasvuun liittyy oletettavia ja epävarmuustekijöitä, joten pelkästään niiden varaan tätä muutosta ei tule tehdä.

Elintarviketeollisuus on jo tuonut julkisuuteen huolensa tästä muutoksesta ja sen vaikutuksesta investointeihin Suomeen ja jopa mahdollisiin tuotantojen siirtoihin maihin, joissa alaan liittyvä poliittinen ilmapiiri on myönteisempi. Näillä olisi suoria vaikutuksia alan työllisyyteen Suomessa. Elintarviketeollisuus tarvitsee pitkää yli hallituskausien menevää näkymää, miten verokohtelu tai muu lainsäädäntö yrityksiä koskettaa Suomessa tai EU:n kautta tulevana. Se luo pohjaa siihen, että yritykset investoivat Suomeen ja luovat lisää työpaikkoja nykyisten rinnalle.

Ammattiliitto Pron kanta

Ammattiliitto Pro ei kannata makeisten ja suklaatuotteiden arvonlisäverokannan muuttamista.

Suomessa on syytä mennä samalla verotusmallilla jatkossakin, kuin Ruotsissa ja pitää kaikki elintarvikkeet alennetun arvonlisäverokannan piirissä. Tempoileva veropolitiikka on myrkyä alan toimijoilla ja vie uskoa tulevasta.

Toteutuessaan verokannan nostaminen voi pahimmassa tapauksessa viedä työpaikkoja Suomesta muualle ja lisätä työttömyyttä entisestään. Tämä oli hallituksen esityksessäkkin mainittu, että työpaikat voivat vähentyä.

Tuontituotteiden määrä tulisi kasvamaan, kun kauppa toisi halvempia vaihtoehtoja tarjolle kuluttajille, mikä osaltaan heikentäisi kotimaista kysyntää.

Mikäli verokannan muutos tehtäisiin ja sen seurauksena kulutus laskee tai siirtyy korvaaviin tuotteisiin, niin laskelmat verotuottojen kasvusta jäävät kauaksi odotetuista.

Verokannan muutoksella on myös kuluttajien ostovoimaa heikentävä vaikutus ja kuten hallituksen esityksessä oli kirjattu, tulisi tämä eniten vaikuttamaan lapsiperheisiin, jotka jo muutoinkin ovat lujilla taloudellisesti.

Ammattiliitto Pron näkemyksen mukaan poliittisten päättäjien tulisi nyt ja tulevaisuudessa luoda edellytyksiä investointien ja työpaikkojen luomiseen elintarvikealalle, eikä aiheuttaa epävarmuustekijöitä eriarvoistavilla verokannan muutoksilla satunnaisesti tuoteryhmiin.